

**Správa o výsledku kontroly vykonávania základnej finančnej kontroly
v rozpočtových organizáciách Materská škola Nábrežná 2 a Základná škola Jána
Zemana**

Oprávnená osoba: Hlavná kontrolórka mesta Nová Baňa

Povinná osoba: Katarína Štrbová riaditeľka v Materskej škole Nábrežná 2

Mgr. Mária Jankoveová riaditeľka v Základnej škole Jána Zemana

Predmet kontroly: Kontrola vykonávania základnej finančnej kontroly v rozpočtových organizáciách Materská škola Nábrežná 2 a Základná škola Jána Zemana

Cieľ kontroly: Cieľom kontroly bolo zistiť, ako sú v kontrolovaných subjektoch dodržiavané príslušné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich kontrolovanú oblasť so zameraním sa na výkon základnej finančnej kontroly pri objednávkach, zmluvách a faktúrach.

Kontrolované obdobie: 01.01. 2023– 30.06.2023

Miesto a čas vykonania kontroly: Materská škola Nábrežná 2 a Základná škola Jána Zemana
22. 09. 2023 – 27.11.2023

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky mesta Nová Baňa na II. polrok 2023, schváleného uznesením č. 87/2023 zo dňa 28. 06. 2023, v zmysle §18d ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení a v súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení neskorších zákonov.

Kontrola bola zameraná na overenie objektívneho stavu kontrolovaných skutočností.

Použitá legislatíva ku kontrole

1. Všeobecne záväzný právny predpis

- **Zákon č. 357/2015 Z.z o finančnej kontrole a audite**
- **Zákon č. 523/2004 Z.z o rozpočtových pravidlách verejnej správy**
- **Metodické usmernenie sekcie auditu a kontroly MF SR č. MF/006646/2022-1411 k finančnej kontrole**

Kontrolné zistenia :

Základná finančná kontrola v Materskej škole

V prípade výkonu základnej finančnej kontroly v Materskej škole musím konštatovať, že nebola vykonávaná v súlade s platnou legislatívou.

Základná finančná kontrola (ZFK) v prípade zmlúv mala viaceré nedostatky.

Prvé identifikované pochybenie je, že základná finančná kontrola bola vykonaná s totožnou zmluvou, s ktorou sa kontrolovala. Pritom platí, že overovanie sa vždy viaže na finančnú operáciu alebo jej časť, nie na doklady. A už vôbec nie je prípustné, overovať kontrolovanú zmluvu s tou istou zmluvou. Absentuje princíp kontroly štyroch očí. Kontrola bola vykonaná síce dvomi osobami, no nespĺňala zákonom predpísané náležitosti. Každé vyjadrenie, ktoré je potrebné pri ZFK zadať, je potrebné uvádzať za každú osobu osobitne ktorá vykonala základnú finančnú kontrolu, nie je možné uviesť len jedno spoločné vyjadrenie za všetky osoby, ktoré vykonali základnú finančnú kontrolu.

Pri ZKF faktúr absentuje celková identifikácia osôb, ktoré ZFK vykonali. Z podpisu, bez uvedenia mena a priezviska nie je možné určiť, kto ZFK vykonal a kto je za ňu zodpovedný. Každé vyjadrenie, ktoré je potrebné pri ZFK zadať, je potrebné uvádzať za každú osobu, ktorá vykonala základnú finančnú kontrolu, nie je možné uviesť len jedno spoločné vyjadrenie za všetky osoby, ktoré vykonali základnú finančnú kontrolu.

Pri ZFK na objednávkach opätovne absentujú zákonom predpísané povinnosti, ktoré ZFK musí napĺňať. V oboch prípadoch absentuje celková identifikácia osôb, ktoré ZFK vykonali. Z podpisu, bez uvedenia mena a priezviska nie je možné určiť, kto ZFK vykonal a kto je za ňu zodpovedný. Každé vyjadrenie, ktoré je potrebné pri ZFK zadať, je potrebné uvádzať za každú osobu, ktorá vykonala základnú finančnú kontrolu, nie je možné uviesť len jedno spoločné vyjadrenie za všetky osoby, ktoré vykonali základnú finančnú kontrolu. Na základe identifikovaných pochybení konštatujem, že ZFK bola vykonávaná len formálne.

Negatívne hodnotím aj fakt, že na každom dokumente, na ktorom sa vykonáva ZFK je iné tlačivo ZFK a tým pádom v procese ZFK nastávajú jednak rovnaké ale aj nové pochybenia.

Základná finančná kontrola v Základnej škole

Pochybenie pri ZFK v Základnej škole konštatujem v prípade neúplnosti zákonom predpísaných procesných krokov, kedy každé vyjadrenie, ktoré je potrebné pri ZFK zadať, je potrebné uvádzať za každú osobu, ktorá vykonala základnú finančnú kontrolu, nie je možné

uviesť len jedno spoločné vyjadrenie za všetky osoby, ktoré vykonali základnú finančnú kontrolu. ZFK nemusí byť vykonávaná v rovnakom čase oboma osobami, ktoré ZFK vykonávajú, z toho dôvodu musia byť vyjadrenie či :

- finančnú operáciu alebo jej časť možno vykonať alebo nemožno vykonať,
- vo finančnej operácii alebo jej časti možno pokračovať alebo nemožno pokračovať alebo
- poskytnuté plnenie treba vymáhať alebo poskytnuté plnenie nie je potrebné vymáhať, ak sa finančná operácia alebo jej časť už vykonala

uvádzané osobitne zvlášť za každú osobu, ktorá vykonala ZFK. Tento údaj absentuje na všetkých druhoch dokumentov ZFK (objednávka, faktúra, zmluva), nakoľko je používaný rovnaký formát ZFK.

Druhé pochybenie je formálna základná finančná kontrola v prípade zmlúv. V 4. prípadoch nebola uvedená informácia o súlade realizovanej overovanej finančnej operácie. V 6. prípadoch bola informácia o súlade realizovanej finančnej operácie uvedená nesprávne.

Základná finančná kontrola

Finančná kontrola je súhrn činností zabezpečujúcich overovanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti finančných operácií alebo ich častí pred ich uskutočnením, v ich priebehu a až do ich konečného vysporiadania, zúčtovania, dosiahnutia a udržania výsledkov a cieľov finančných operácií alebo ich častí.

Orgán verejnej správy je povinný vykonávať finančnú kontrolu, nakoľko mu napomáha zabezpečiť správne finančné riadenie v rámci plnenia svojich úloh.

Finančnou operáciou alebo jej časťou sa podľa § 2 písm. d) zákona č. 357/2015 Z. z. rozumie príjem, poskytnutie alebo použitie verejných financií, právny úkon alebo iný úkon majetkovej povahy. Vo vzťahu k výkonu finančnej kontroly platí, že overovanie sa vždy viaže na finančnú operáciu alebo jej časť, nie na doklady (napr. zmluva, faktúra, objednávka). To znamená, že finančnou kontrolou sa overujú vždy všetky relevantné skutočnosti, ktoré sú pre finančnú operáciu v danej fáze overovania platné.

Základná finančná kontrola je kontrola, ktorá sa vykonáva „dovnútra“ orgánu verejnej správy vo vzťahu ku každému úkonu orgánu verejnej správy, ktorý predstavuje finančnú operáciu alebo jej časť, t. j. príjem, použitie alebo poskytnutie verejných financií, právny úkon

alebo iný úkon majetkovej povahy. Základná finančná kontrola je integrálnou súčasťou procesov orgánu verejnej správy, ktoré sa týkajú finančnej operácie alebo jej časti.

V nadväznosti na vykonanú základnú finančnú kontrolu je orgán verejnej správy povinný určiť, či vo finančnej operácii alebo jej časti je možné pokračovať, alebo či ju je možné vykonať, resp. či je potrebné vymáhať poskytnuté plnenie, ak sa finančná operácia alebo jej časť už vykonala.

Základnú finančnú kontrolu sú povinné vykonávať všetky orgány verejnej správy vo vzťahu ku každej finančnej operácii alebo jej časti, a to aj v prípade, ak orgán verejnej správy vykonáva overovanie finančnej operácie alebo jej časti administratívnou finančnou kontrolou alebo finančnou kontrolou na mieste. Súlad finančnej operácie alebo jej časti so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 zákona č. 357/2015 Z. z. sa overuje po celý čas, od jej prípravy až po jej ukončenie a splnenie všetkých jej cieľov. Napr. v rámci zmluvného vzťahu s dodávateľom sa vykoná základná finančná kontrola pri vyhlásení verejného obstarávania, kde sa overí napr. súlad s osobitným predpisom (zákon o verejnom obstarávaní), vnútorným predpisom orgánu verejnej správy (ak existuje), s rozpočtom orgánu verejnej správy. V ďalšom kroku je potrebné vykonať základnú finančnú kontrolu pred uzatvorením zmluvy s dodávateľom, kde sa overí napr. súlad s výsledkom verejného obstarávania, súlad s rozpočtom orgánu verejnej správy a súlad s osobitnými predpismi, prípadne s vnútornými predpismi orgánu verejnej správy. Pokiaľ je na základe uzatvorenej zmluvy potrebné zadať objednávku, základnú finančnú kontrolu je potrebné vykonať aj v tomto kroku, kde sa overí napr. súlad s rozpočtom orgánu verejnej správy a súlad s uzatvorenou zmluvou. K použitiu verejných financií dochádza v čase úhrady za tovar/službu, a teda je potrebné vykonať základnú finančnú kontrolu aj vo fáze, kedy orgán verejnej správy uhrádza faktúru za daný tovar/službu ako aj v čase príjmu tovaru na sklad (v prípade tovaru) - iný úkon majetkovej povahy. Vykonávaním základnej finančnej kontroly minimálne dvomi osobami, orgán verejnej správy zabezpečí dodržanie tzv. princípu „kontroly štyroch očí“. Požiadavka vykonávať finančnú kontrolu vo vzťahu k verejným financiám ako aj zabezpečiť jej vykonávanie ako kontroly tzv. „štyroch očí“, plynie z požiadaviek Európskej únie. Na doklade súvisiacom s finančnou operáciou alebo jej časťou sa podľa § 7 ods. 3 zákona č. 357/2015 Z. z. uvádza meno a priezvisko osoby, ktorá vykonala základnú finančnú kontrolu, jej podpis, dátum vykonania základnej finančnej kontroly a v nadväznosti na vykonané overenie jedno z vyjadrení, či:

- finančnú operáciu alebo jej časť možno vykonať alebo nemožno vykonať,

- vo finančnej operácii alebo jej časti možno pokračovať alebo nemožno pokračovať alebo
- poskytnuté plnenie treba vymáhať alebo poskytnuté plnenie nie je potrebné vymáhať, ak sa finančná operácia alebo jej časť už vykonala.

Každú z vyššie uvedených skutočností (meno, priezvisko, dátum, podpis a vyjadrenie) je potrebné uvádzať zvlášť za každú osobu, ktorá vykonala základnú finančnú kontrolu, t. j. napr. nie je možné uviesť len jedno spoločné vyjadrenie za všetky osoby, ktoré vykonali základnú finančnú kontrolu.

Záver:

Na základe identifikácií pochybení na ktoré vykonaná kontrola poukázala a dochádzalo k nim pri výkone základnej finančnej kontrole v oboch kontrolovaných subjektoch som odporúčala nasledovné:

- v Materskej škole zjednotiť formulár na základnú finančnú kontrolu, aby pri všetkých dokumentoch bol jednotný a tým aj samotný proces kontroly bude jednoduchší a prehľadnejší
- v oboch kontrolovaných subjektoch (MŠ aj ZŠ) odporúčam zjednotiť formulár s legislatívou, aby základná finančná kontrola spĺňala všetky zákonom určené náležitosti na zabezpečenie jej výkonu ako kontroly tzv. „štyroch očí“,
- základnú finančnú kontrolu vykonávať dôsledne, nie len formálne nakoľko cieľom finančnej kontroly je zabezpečiť najmä dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s verejnými financiami a realizácii finančných operácií alebo ich častí, predchádzanie podvodom, nezrovnalostiam a korupcii a pod., pričom jednotlivé ciele je potrebné posudzovať v súvislostiach s prepojením na § 6 ods. 4 zákona č. 357/2015 Z. z.

Obom kontrolovaným subjektom bol zaslaný Návrh správy o výsledku kontroly, na základe identifikácií pochybení. Kontrolované subjekty nepredložili námietky k zisteným nedostatkom a navrhnutým odporúčaniam a tým pádom ich považovali za akceptované.

Oba kontrolované subjekty predložili následne v lehotách uvedených v návrhu správy o výsledku kontroly správu o prijatých a splnených opatreniach. Konštatujem, že všetky nedostatky a pochybenia, ktoré vykonaná kontrola identifikovala sú k dnešnému dňu v oboch kontrolovaných subjektoch napravené.

27.11.2023

PhDr. Katarína Segetová
Hlavná kontrolórka mesta